

SPORUN SOSYAL GÖRÜNÜMÜ

A. Azmi YETİM *

ÖZET

Spor, çağımız modern toplumlarının en yaygın ve etkili sosyal kurumlarından birisidir. Toplumların en önemli unsuru ise bireydir. Bireyleri sağlıklı, eğitilmiş, sosyal ve kültürlü toplumlar, ancak modern toplum olarak düşünülebilir. Temel amacı insanın beden, ruhen ve sosyal yönden gelişmesine katkı sağlamak olan spor, modern toplum yaratmada çok etkin bir sosyal olgudur. Sporun, kişisel fayda ve görevleri yanında, sosyal yönden de çok önemli görevleri vardır. Çağımızda, sporun bilinçli olarak yaygınlaştırılması ve halkın çağdaş anlamda spor yapması ile gelişmişlik arasında önemli ölçüde bir paralelliğin varlığı kabul edilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, sporun sosyal işlev ve boyutlarının ortaya konmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Spor, Sosyal, Görünüm.

SOCIAL ASPECTS OF SPORT

ABSTRACT

Sport is the most effective and common social institute of modern societies. The most important element of societies is individual. Societies in which individuals healthy, well educated, social and cultured could be thought as modern basic aim of sport is to support the development of human in terms of physical mental and social. And also sport is very effective phenomenon to create a modern society. In addition personel benefits and missions sport has very important social effects. In this age, it was accepted that there is a high correlation between development and participation of people in to sport and wide spread of sport as conciously.

The purpose of this study to assess the social function and aspects of sport dimensions.

Key Words : Sport, Social, Aspects.

* Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beşevler/ANKARA

GİRİŞ

Spor, çağımızın modern toplumlarında kültürel ve refah düzeylerinin bir göstergesi olarak anlam kazanan ve sosyal hayatın tüm yönlerini etkileyen önemli bir sosyal olgudur (Imamoğlu, 1992, s.9).

Oyun, oyalanma, işten uzaklaşma aracı olarak tarih sahnesine çıkan spor, günümüzde ise, ekonomi, politika, eğitim, boş zaman, uluslar arası ilişkiler, propaganda, reklam, ırkçılık, şiddet, turizm, çevre, örgütler, kitleler, gençlik, kadın, engelliler, meslekleşme, iş bölümü gibi kavramlarla doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkilendirilen, kısacası birey- toplum ve uluslar arası yelpazede çok yönlü ve önemli etkileri olan sosyal bir kurum haline gelmiştir. Bu özelliklerden dolayıdır ki spor çağımızda çok yönlü, çok yararlı, çok amaçlı ve çok etkili bir boyut kazanmış ve evrenselleşmiştir.

Spor, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslar arası dayanışma, kaynaşma ve barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü arttırmak yanında belli kurallara göre rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve yarışmada üstün gelme amacıyla yapılan faaliyetlerdir. Spor, bireyin tabii çevresini beşeri çevre haline getirirken elde ettiği yetenekleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, bireysel ya da toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya profesyonelce meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziki geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur (Erkal, 1982, s.119).

Spor, bireylerin hayatında olumlu gelişmelere katkı sağlarken toplumun da sağlıklı bir yapıya kavuşmasında, diğer sosyal kurumlarla ilişki kurarak toplumun bütünlüğü, çağdaşlaşması, tanınması ve gelişmesine katkı sağlayan sosyal bir olgudur. İşte sporun birey ve toplum hayatındaki sosyal fonksiyonlarının ortaya çıkarılabilmesi, amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için sporun sosyal yönlerinin araştırılmasına ihtiyaç vardır.

Toplum ve Sosyalleşme

Toplum, belirli bir coğrafi bölge üzerinde temel ihtiyaçlarını karşılamak için örgütlenmiş, aralarındaki etkileşim ve iletişimi düzenleyen kuralları ve kurumsal ilişkileri olan, benzerlerinden bazı farklı özellikler taşıyan, hem biyolojik hem de kültürel olarak kendisini yeniden üretecek mekanizmalara sahip, farklı, büyük insan topluluğudur (Demir, Acar, 1997, s.222). Başka bir ifadeyle; ortak bir yaşam biçimini paylaşan, belli bir coğrafyada yaşayan, kendilerini bir bütün olarak gören, karşılıklı etkileşim içinde bulunan insanların oluşturduğu en geniş insan grubudur. Toplum, büyük ölçüde insan yığınlarından oluşsa bile bu yığınları bir arada tutan bağlar (temel

çıkarlar, ortak amaçlar, dil, tarih, kültür, vatan sevgisi, milliyetçilik, spor yarışmaları, vb.) vardır (Tan, 1981, s.57).

Toplu hayatın amacı, insanın mutluluğu, refahı ve güvenliğidir. Bu amaca uygun olarak, değer ve ahlak sisteminin merkezinde "insan" unsurunun olması kaçınılmazdır. Her şey onun içindir. Bu gerçek hiçbir toplumda değişmez. Değişen insan mutluluğuna, refahına ve güvenliğine varmak için seçilen yollardır, uygulanan yöntemlerdir. Bu yol ve yöntemler farklı da olsa hedef aynıdır (Ergil, 1984, s.9).

İnsanlar "sosyal hayat alanı" üzerinde irili ufaklı pek çok sayıda sosyal grup içinde yaşarlar. Bunların hepsi toplum yapısını meydana getirir. Sosyal hayat alanı, sosyal yaşantıların, sosyal ilişkilerin, sosyal grupların üzerinde bulunduğu alandır. Sosyal ilişki, birbirlerinden haberi olan en az iki insan arasında, bir süre devam eden, anlamlı, belirli amaçları bulunan sosyal bir bağıdır. İnsanların bütün sosyal ilişkileri "sosyal grup"lar içinde geçer. İnsanlar hayatlarını devam ettirebilmek için iş birliği yapmak zorundadır. İş birliği ise sosyal ilişki kurmakla mümkündür. Sosyal ilişki kurmak, sosyal hayatta sosyal gruplaşmayı gerektirir.

Toplum yapısı içinde niteliklerine göre aile, okul, cami, iş yeri, spor kulübü, dernek, sendika, hastahane vb. sosyal gruplar vardır. Toplum sistemi, sosyal grupları amaçlarına, fonksiyonlarına, niteliklerine göre birbirini tamamlamak üzere bir arada tutar. Böylece insan grupları arasında ilişkiler dizisi meydana gelir, sosyal gruplar arasında fonksiyonel, anlamlı, sosyal nitelikli bağlar ve etkileşimler kurulmuş olur (Nirun, 1986, s. 3 – 5).

Toplumlar, uzun bir tarihsel evrim sonunda ortaya çıkmış örgütlenmelerdir. Toplumlar, insanların fiziksel çevrelerine uyma çabalarının ürünüdürler. Toplumsal örgütlenme, insanın varlığını sürdürme ve çoğalma imkanını arttırdığı için onun, zaman içinde geliştirdiği bir uyum biçimidir. Toplumsal hayat sayesinde, insan kendini diğer canlı türlerinden ayıran niteliklerini ortaya çıkarmış, sosyalleşmiş, geliştirmiş ve kültürünü yaratmıştır. Sosyalleşme, bireyler, gruplar, sosyal kurumlar ve kültürel aktiviteler tarafından ortaya çıkarılan etkileşim sürecidir (Horn, 1992, s. 202).

Sosyalleşme, insanların mensubu oldukları toplumların yaşam biçimine ait inançları, değerleri, davranışları ve normları kazanma sürecidir. Sosyalleşme sayesinde insan, toplumun ortaya koyduğu tavır ve hareket modellerini, kuralları, davranışları, değerleri, düşünme ve yaşayış biçimlerini öğrenmektedir. Böylece sosyalleşme, kişinin sosyal hayatla ve kültürle bütünleşmesini ve içinde yaşadığı topluma uyum sağlamasını mümkün kılan mekanizmadır.

Grup çalışmalarını kolaylaştırmak, karşılıklı dayanışmayı sağlamak, bireyin toplum üyeliğini kazanması olan sosyalleşmesinde sporun rolü büyüktür. Sosyalleşmenin ve insan gelişiminin ömür boyu sürdüğü göz önüne alındığında konunun önemi daha da iyi anlaşılır (Erkal, 1986, 57).

Günümüzde her birey, kültürü oluşmuş bir toplumda doğar. İhtiyaç ve isteklerini, toplumun kültürünü benimseyerek karşılar. Bu süreçte, kültür, bireyi etki altına alır ve biçimlendirir. Ona amaçlar, hedefler aşılanır. Bireyin dünyaya bakış açısını, düşünme ve davranış biçimlerini belirler. Kültürün bu denli önemli olması, onun toplumsal örgütlenmenin bir ürünü olmasındandır. Toplumsal örgütlenme ise, insanların, vazgeçilmez ihtiyaçlarını karşılamak için yarattıkları bir sosyal oluşumdur (Ergil, 1984, s. 18 – 26).

Sosyoloji ve Spor Sosyolojisi

İnsanlar hayatlarını toplum sistemindeki çok değişik sosyal gruplarda, sosyal ilişkilerde bulunarak sürdüren sosyal varlıklardır. İnsanların oluşturduğu sosyal grupları, ekonomik, sosyal, siyasi, dini, hukuki, sportif, idari kurumları, örf, adet, değer, norm ve inançları ve bunlar arasındaki ilişkileri, değişimleri, değişme sebeplerini inceleyen bilim dalına sosyoloji denir. İnsanlar toplumu sosyal olay, olgu ve süreçleri sosyoloji aracılığı ile anlamaya çalışır (Öztürk, 1998, S.1).

Sosyoloji, toplum hayatının oluşumunu, şartlarını, işleyişini, değişimini ve gelişimini objektif bir şekilde ve sosyal bütünlük içerisinde inceleyen bilim dalıdır (Kızılcelik, Erjem, 1982, s. 386).

Sosyolojinin konusu toplum ve sosyal olaylardır. Toplum, insanların içinde yaşadığı, sosyal ilişkiler kurduğu, gruplaşarak yarattıkları sosyal olayların oluşturduğu sosyal sistemlerin karmaşık bir bütünüdür. Sosyoloji, toplumun işleyişini, bunlardan doğan durumları ve sorunları, aynı zamanda sosyal grupları, gruplar içindeki insanlar arası ilişkileri sosyal sistemleri ve sistemler arasındaki bağları araştırır (Nirun 1986, s. 2 – 3). Bir başka ifadeyle toplum içinde farklı kesimlerde görülen sosyal olayları ve toplumu sürdüren sosyal müesseseleri, sosyal ilişkileri, sosyal yapı özelliklerini ve yapıda ortaya çıkabilecek değişme eğilimlerini ele alarak inceleyen bir bilim dalıdır (Erkal, 1987, s. 27). Sosyoloji, bir bütün içerisinde insanların ilişkilerini bu ilişkilerin nasıl yaratılıp, nasıl korunduğunu ve değiştiğini inceleyen bir bilimdir (Özkalp, 1992, s. 3).

Spor sosyolojisi ise, sosyolojinin özel bir alanıdır ve belli kuramların ışığı altında diğer bilim dallarıyla iş birliği yaparak sporda sosyal yapılar ve sosyal davranışlar ile sporun sosyal etkilerini araştırır (Voigt, 1988, s. 2).

Sporun bugünkü yaygınlığı, popülerliği ve dünden belli olan gelecekteki büyüklüğü bir spor sosyolojisi dalının alan için gerekliliğini açık biçimde ortaya koymaktadır (Coakley, 1986, s. 7-8).

Spor sosyolojisinin belli başlı varsayımlarından biri, sporun da ekonomi, aile, eğitim sistemi ve politik yapı ile aynı öneme sahip olan çok anlamlı bir sosyal kurum olduğudur. Spor sosyolojisinin temel amaçlarından biri, bu önemli sosyal kurumunu meydana getiren katılım kalıplarını ve toplumsal ilgileri çevreleyen karmaşık dinamiklerin tanımlanmasıdır (Parks, 1998, s. 37 – 39).

Spor sosyolojisinin varlık nedeni ve oluşumu, bir eylem alanı olarak sporun sosyal önemi ve

bunun sosyoloji ile bilgi ve teori oluşturma açısından bilimsel verimliliğinden kaynaklanır. Sporun konu edinen sosyolojik bilgiye olan ihtiyaç, eğitim – öğretim kurumları, sanayi, turizm, tıp, devlet, yönetim, politika, cemaatler, hastahaneler, rehabilitasyon merkezleri, polis, ordu, siyasal elit, boş zamanları değerlendirme kurumları, kitle iletişim araçları vb. farklı kurumlardan kaynaklanmıştır.

Ayrıca, sporun, sosyolojik açıdan sosyal değerler sistemini ve normlarını, insanların sporla ilişkisini, davranışlarına etkisini analiz etmek ve sporun toplum için önemini ve insanlara olan etkisini araştırmak önemlidir (Voigt, 1998, s. 61 –75). Spor biliminin alt bir disiplini olarak spor sosyolojisi, sporun toplumdaki, sosyal kurumlardaki ve insanların hayatlarındaki işlevleri ile uğraşır (Rösh, 1978, s. 5 – 59). Spor sosyolojisi, spora sadece bir yarışma ve fiziksel üstünlük olarak değil, önemli ve sürekli bir sosyal olgu olarak yaklaşarak sporun sosyal karakteristiklerini açıklamaya çalışır.

Sporun ilgi alanına giren ve spor sosyolojisinin araştırdığı konular arasında spor alanındaki ticarileşme, profesyonelleşme ve siyasallaşmanın yanında spor ve sosyal kurumlar (okul, resmi kurum, klüp, dernek vb.), spor ve çalışma hayatı, spor ve boş zaman, gençlik ve spor, yaşlılık ve spor, spor ve cinsiyet, spor ve aile, medya ve spor, engelliler ve spor, sporda seyirciler ve seyirci davranışları, spor ve ekonomi, spor ve reklam, spor ve kültür, spor ve sanat, spor ve sosyo coğrafik şartlar vb. sayılabilir (Rösh, 1978, s.65).

Sporun Sosyal Fonksiyonları

Günümüz toplumlarında spor çok yaygın ve önemli bir yere sahiptir. Dünya üzerindeki pek çok ülkede, özellikle sanayileşmiş ve gelişmiş toplumlarda yirminci yüzyıl boyunca sporun popülaritesinin ve varlığının dramatik bir biçimde arttığı kolayca görülmektedir (Coakley, 1986, s. 5).

21. yüzyıla gelindiğinde sporun önemli ve karmaşık sosyo kültürel olgu haline geldiğini belirtmek gerçekçi bir tespit olur. Spor, günümüzde hızla kurumlaşarak eğitime, ekonomiye, sosyal yapıya ve uluslar arası diplomasiye nüfuz eder hale gelmiş ve etki alanı büyük boyutlara ulaşmış ve neredeyse herkes bir biçimde sporla ilgilenir duruma gelmiştir (Loy, 1981, s. 5).

Spor, toplum hayatına çok değişik yollardan girerek, bireyleri doğrudan ya da dolaylı olarak kendisine bağımlı kılmış ve her zaman toplumun ilgisini canlı tutmayı başarmış bir sosyal olgudur. Toplumun vazgeçilmez zevklerini, ihtiyaçlarını karşılayarak kendisine bağlayan spor, günümüz modern toplumlarında büyük bir sosyal kurum olduğunu kabul ettirerek, toplumu çok yakından ilgilendiren belli davranışlar, kurallar, inançlar ve semboller geliştirmiştir. Bütün sosyal kurumlar gibi diğer sosyal kurumlarla sıkı bir ilişki halindedir (Kılıçgil, 1998, s.9).

Hiç kuşkusuz modern toplumun en yaygın sosyal etkinliklerinden biri spordur. Spor, sanat, edebiyat, kültür vb. entelektüel uğraşlarla kıyaslanamayacak kadar yaygın bir etkinlik alanına sa-

hiptir. Modern toplumlarda spor, bireysel görevlerinin yanında çok önemli sosyal fonksiyonlara da sahiptir (Çaha, 1999, s. 115- 125, Aracı, 1999, s. 14-15).

Spor; bedene ve ruha hitap eden sosyal bir davranıştır. Sporun sosyal fonksiyonları şu şekilde özetlenebilir :

- İnsanın sağlıklı, mutlu ve güçlü olmasını sağlar.
- Sosyal ve kültürel zevkler ve duyarlılıklar kazandırır.
- Boş zamanların yararlı bir biçimde değerlendirilmesini sağlar.
- Arkadaşlık, liderlik, iş birliği, hoşgörü, takdir etme ve edilme özelliklerini kazandırır.
- İnsanın kendini kontrol etme, kendine ve başkalarına karşı saygı ve sevgiyi öğretir.
- Planlı ve ölçülü bir çalışma ve dinlenme alışkanlığı kazandırır.
- Sosyalleşmeyi ve sosyal sorumluluğu geliştirir.
- Kolektif çalışma alışkanlığı kazandırır.
- İş, görev ve mesleki sorumluluk kazandırır ve geliştirir.
- Özürlüleri topluma kazandırmada önemli rol oynar.
- İnsanlar ve uluslar arasında dostluğu geliştirir ve sosyal kaynaşmayı sağlar.
- Sosyal statü kazandırır.
- Profesyonel anlamda yapıldığında ekonomik kazanç sağlar.
- Centilmenlik, dayanışma, risk alma, cesaret duygularını geliştirir.
- Mücadele ve rekabet gücünü artırır.
- İnsan ilişkilerini geliştirir.
- Yapıcı, yaratıcı ve üretici yetenekleri geliştirir.
- Kendine güven duygusunu artırır.
- Diplomasiyi, iç ve dış turizmi artırır.
- Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmada önemli bir rol oynar.

- Toplum bireyleri arasında aidiyet duygusunu geliştirir.
- İnsanın başarıma duygusunu canlandırır.
- Bireyin ruhundaki savaşı, kavgacı enerjisi barışçı, dostane bir zemine çeker.
- İnsanın kişilikli ve iradeli olmasına katkı sağlar.
- İnsanın sınırsız ihtiraslarını köreltir.

Spor ayrıca, önemli bir reklam ve propaganda aracı haline gelmiştir. Toplumların bugün oynadıkları büyük "propaganda" oyununda spor, hem en büyük ilgiyi çeken hem de dil duvarlarını aşarak başarılarını geniş kitlelere en kolay anlatabilen bir sosyal olgudur (Fişek, 1983, s. 73). Spor toplumsal düzeyde gerçekleştirdiği ilgi ve itibardan, insanlar üzerinde bıraktığı kalıcı değerlere kadar, her toplum için en ciddi "reklam" aracı haline gelmiştir.

Spor, sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi ve böylece çağdaş toplumların yaratılmasında eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Spor, özellikle genç nesillerin beden ve ruhen sağlıklı, sosyal yönden gelişmiş birer kişilik kazanmalarına katkı sağlarken, diğer taraftan gençlerin yapıcı, yaratıcı, üretken, kişilikli, centilmen, sağduyulu, hoşgörülü, ahlaklı, düzgün davranışlı, kendine güvenen olan, beşeri münasebetleri düzgün, örnek birer insan olarak yetişmesine büyük katkı sağlar.

İnsanların beden ve ruh sağlığını temin etmek, korumak ve devam ettirmek için yarışma ve çalışma isteği üstün, kuvvetli ve yarınından emin, ilerleme ve gelişme şansına sahip bir toplum yaratmak için, boş zamanlarını faydalı şekilde kullanan, çalışması ve dinlenmesini bilen bireyler yetiştirmek için, beden eğitimi ve spor büyük ölçüde bir eğitim ve yetiştirme aracıdır. Bilinçli spor yapan bireylerden oluşan toplum, yaşama savaşından yılmayan mesut çocuklar, sağlam, güçlü enerjik gençler, enerji ve sağlıklarını ileri yaşlara kadar sürdüren verimli orta yaşlılar ve nihayet başkalarına muhtaç olmayan yaşlılardan oluşacaktır.

Sporun sosyal kalkınmaya olumlu yönde etki sağlayabilmesi, her şeyden önce geniş vatandaş kitlelerinin temel spor kültürüne ve spor yapma imkanlarına sahip olmasına bağlıdır.

Spor biliminin yaygınlaştırılması ve spor yapma imkanlarının artırılmasıyla ille başta gençler olmak üzere tüm toplum bireylerinin sporun nimetlerinden yararlanması sağlanır ve böylece sağlıklı toplum yaratılır.

Spor yoluyla, toplumun düzenli ve her yaş grubu için uygunluğu önceden belirlenmiş, dengeli fiziksel etkinliklerde bulunmasını sağlamak, doğal olarak hastalıkların önemli sebeplerini ortadan kaldırmak ve böylece spordan, koruyucu hekimliğin bir aracı olarak istifade etmek müm-

kündür (Yıldırım ve diğerleri, 1993, s. 59).

Toplumların, mertlik, cesaret, dürüstlük, mücadeleçilik, örgütlenme, yönetim, sosyal yapıyı tanıma, araştırmacılık, yeniliklere açık olma, sorumluluk duygusunun gelişmesi, sağduyulu, eğitilmiş, kültürlü ve çağdaş düşünce ve davranış ve özelliklere sahip olmasında, sporun katkısı tartışılmazdır.

Sportif faaliyetler, toplumdaki kültürel kaynaşmayı teşvik etmesi, davranış ve ilişkileri istenen düzeye getirmesi, insanların boş zamanlarını değerlendirmesi, sporun geniş kitlelere yaygınlaştırılması, bedeni, ruhi ve fiziki anlamda sağlıklı nesillerin yetiştirilmesinin bir aracı olarak kullanılmaktadır (Keten, 1974, s. 14 – 24).

Sanayileşme, hizmet sektörünün gelişmesi, bilgi çağı ve hızlı kentleşme sonucunda toplu yaşama kültürü ve sosyal yapı farklı özellikler kazanmıştır. Toplumsal eğilimleri, moral, kültür, yaşam felsefesi, ekonomik refah gibi olgular biçimlendirmektedir. Çağdaş toplumlar, sporu sosyal hayatın ayrılmaz bir parçası sayarken, geri kalmış toplumlar ise sporun önemini kavrayamamış ve göz ardı etmişlerdir. Günümüzde, toplumların spora yaklaşımları o toplumların genel yapısını yansıtır. Spor aslında gelişmişliğin bir ölçütü olarak da kabul edilebilir (Karasüleymanoğlu, 1995, s.70).

İnsanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek ve iradesini güçlü kılmak, beden eğitimi ve sporun temel amaçları arasında yer aldığı gibi aynı zamanda sosyal ve ekonomik kalkınmasının da temel unsurları arasında yer alır. Spor iradeyi güçlendirerek, insanın kendi kendine güvenini kazanmasını sağlayarak şahsiyetin oluşmasını kolaylaştırır. Spor bireyin keşfedilmemiş özelliklerini ve yaratıcı yönünü harekete geçiren önemli bir etkidir.

Sonuç

Sporun yoğun olarak ilişkide olduğu sosyal kurum, olgu ve olaylara bakıldığında konunun önemi ve boyutları daha kolay anlaşılabilir. Sporun sosyal boyut alanı içerisinde toplum, aile, gençlik, kadın, çocuk, eğitim, kültür, ekonomi, politika, din, yönetim, hukuk, sosyal güvenlik, medya, boş zaman, uluslar arası ilişkiler, turizm, çevre, ahlak, centilmenlik, sosyalleşme, sosyal hareketlilik, sosyal statü, kişilik, çağdaşlık, barış, üretim, reklam, propaganda, tesis, malzeme, beslenme, kalkınma, profesyonellik, amatörlük, şiddet vb. sosyal kurum, kavram olgu ve olaylar gösterilebilir. Bunlar da bize sporun toplum sistemi ve sosyal hayatta ne kadar iç içe olduğunu gösterir. Görüldüğü gibi spor, sosyal hayatın tüm yönleriyle bütünleşmiş bir sosyal olgudur.

Modern toplumların hayatında spor ve sportif aktiviteler çok önemli hale gelmiş ve dolayısıyla bireylerin sağlığı, mutluluğu ve başarısında büyük rol oynamaya başlamıştır. Toplumların ve

bireylerinin bilinçli olarak spor yapma anlayış ve imkanlarına kavuşturulması, günümüzde çağdaşlıkla özdeş olarak kabul edilmektedir.

Bilinçli bir biçimde bireyelerine spor yaptırın toplumlur, bir yandan bireyelerine büyük çapta fayda sağlamakta, diğerr yandan ise, sosyal kalkınmanın unsurlarından biri olarak toplum için önemli bir fonksiyon ifa etmektedir. Zira her yönden sağlıklı fertlerden meydana gelen toplumlar, aynı ölçüde sağlıklı, bilinçli, güçlü, sağduyulu, ahlaklı, çalışkan, milli birlik ve bütünlük içinde bulunurlar.

Sonuç olarak, sporun en genel sosyal amacı, topluma karşı görev ve sorumluluklarını bilen, beden ve ruh sağlığı yerinde, yapıcı, yaratıcı, rekabetçi, üretken, ahlaklı, erdemli, güçlü, yüksek moralli, düzgün davranışlı, kişilikli, onurlu, sağduyulu, çalışkan nesiller yetiştirerek, kültür düzeyi yüksek, sağlam bir sosyal yapıya ve değerlere sahip çağdaş bir toplum yaratmaktır.

KAYNAKLAR

1. Aracı, H., Okullarda Beden Eğitimi, Ankara 1999.
2. Coakley, J.J., Sport In Society, Issues and Controversies, College Publishing, Santa Clara 1986.
3. Çaha, Ö., "Spora Yaslanarak Bir Nefes Almak", Düşünen Siyaset, Yıl 1, Sayı 2, Mart, Ankara 1999.
4. Demir, Ö., Acar, M., Sosyal Bilimler Sözlüğü, Vadi Yayınları, Konya 1997.
5. Erkal, M., Sosyolojik Açıdan Spor, Ankara 1982.
6. Erkal, M., Sosyoloji, İstanbul 1987.
7. Ergil, D., Toplum ve İnsan, Ankara 1984.
8. Fişek, K., Spor Yönetimi, A.Ü.S.B.F. Yayınları: 515, Ankara 1983.
9. Horn, Thelma S., Advances in Sport Psychology, Human Kinetick Publishers, Inc., Miami Üiversity 1992.
10. İmamoğlu, A.F., "İkibinli Yıllara Doğru Türk Sporü Üzerine Bazı -Gözlemler", G.Ü.Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt 8, s. 1, 1992.
11. Karasüleymanoğlu, A., Yeni Boyutlarıyla Spor, Ankara 1995.
12. Keten, M., Türkiye'de Spor, Ankara 1974.
13. Kılıçgil, E., Sosyal Çevre-Spor İlişkileri, Ankara 1988.
14. Kızılcelik, S., Erjem, V., Sosyoloji Terimler Sözlüğü, Konya 1992.
15. Loy, S., W. ve diğerrleri, Sport Culture and Society, Second Edition, Philadelphia 1981.
16. Nirun, N., Sosyoloji, M.E.G.S.B. Yayınları, 592, İstanbul 1986.
17. Özkalp, E., Sosyoloji, A.Ü.A.Ö.F. Yayınları, No: 300, 1992.

18. Öztürk, F., Toplumsal Boyutlarıyla Spor, Ankara 1998.
19. Parks, J.B., ve diğerleri, Contemporary Sport Management, Human Kinetick, Champaign,Il 1998.
20. Rösh, H.,E.,Einführung in die Sport wissenschaft Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Dairmstadt 1978.
21. Tan, M., Toplum Bilimine Giriş, A.Ü.E.F. Yayınları, No: 97, Ankara 1981.
22. Voigt, D., Spor Sosyolojisi, Çev.Ayşe Atalay, İstanbul 1998.
23. Yıldırım, İ., ve Diğerleri, "Beden Eğitimi ve Spor Öğrenimi Veren Yükseköğretim Kurumlarının Öğretim Programlarının Toplumsal Beklentilere Uygunluk Düzeyleri Bakımından Analizleri", Eğitim Dergisi, Sayı: 3, Yıl 1993.